

A csehek Losoncon halálraítétek négy magyar diákot.

— Egy hadnagy a nemzeti kokárda viselése miatt pofonvágott egy gimnazistát. — A diák is arculesapta a hadnagyot. — Véres incidensek a városban. —

Losonc, január 15. (A Delmagyarország tudósítójától.) A felvidéket megszálló cseh csapatok parancsnoka, *Piccioni* olasz ezredes tegnap Losoncon járt és tapasztalta, hogy a csehszlovákok ellátoltatták a magyar feliratokat és nem engedik meg a magyar címelek viselését. Az ezredes látogatása után a csehek még erőszakosabban léptek fel mind azok ellen, akik kokárdával jártak az utcán. Egy cseh hadnagy, a piacra megpofozott egy 15 éves diákot, mert magyar kokárdát viselt. A fiu nem hagyta magát, ő is pofonverte a hadnagyot. A járőrekek is beavatkoztak a verekedésbe, általános dulakodás támadt, néhány asszony és fiatalember megsebesült. A magyar fiúk a verekedés után a demarká-

ción vonalon kívül fekvő Fülekre mentek, hogy segítséget kérjenek. Mikor ennek a csehek hírére vették, elmenekültek a városból. Velük együtt menekült Bazovszky losonci ügyvéd, az új zupán. A magyar csapatok nem avatkoztak a konfliktusba, mert a demarkációs vonalat nem léphetik át. A csehek mikor látták, hogy a magyar csapatok késő estig nem érkeznek Losonca, újból nekibátorodtak és a zupánal együtt visszatértek. Bazovszky kijelentette, hogy nem kimél senkit se és kiírja a magyarokat. Ma egy ismeretlen összetételű vegyes bizottság 4 fiatal gimnazistát halálra ítélte. Hogy az ítéletet végrehajtották-e, arról nem érkezett jelentés.

Tanácskozás Risztics szerb ezredessel.

— Szeged és Ujszeged forgalmának fönntartásáról. —

(Saját tudósítónktól.) A demarkációs-vonal mögött déli megyéket, az egész Bánátot és a Bácskát teljesen elzárta főként a legfőbb szerb parancsnokság. Külföldre szóló utlevelet követel az utasoktól. A magyar kormány pedig azon a véleményen van, hogy jogfeladást követne el, ha magyar polgárnak magyar országrészbe való utazásához külföldi utlevelet adna. Így az utazás lehetősége a Bánátba megszűnt. Már Ujszegedre is csak külföldi utlevéllel mehettek volna át a szegediek, ha *Nikolics* vezérkari százados, az ujszegedi szerb parancsnok a maga felelősségére, ideiglenesen meg nem engedte volna a hídontúra való átjárását. A százados arra kérte a nagybecskereki dandárparancsnokságot, vizsgálta meg, hogy milyen lehetőség Ujszeged városrész teljes elzárása Szegedtől. A dandárparancsnokság *Risztics* ezredest küldte ki a vizsgálat megejtésére. Szerdán érkezett az ezredes és esütőrtökön déli résztvevett egy tanácskozáson, amelyen egy a szegedi, mint az ujszegedi Nemzeti Tanács képviselői előadták az Ujszeged teljes elzárásából származható károkat.

Csütörtökön délelőtt 11 órakor volt a tanácskozás Ujszegeden, a Zsembéry-féle házban, a szerb parancsnokság székében. *Risztics* ezredes kíséretében megjelentek: *Arašits* őrnagy, *Nikolics* vezérkari százados, az ujszegedi parancsnok, *Radulovits* főhadnagy, dr. *Petricovits* amalfalvi ügyvéd, *Korényi* lelkész, dr. *Somogyi Szilveszter* polgármester, az ujszegedi és a szegedi Nemzeti Tanács kiküldöttei. Valamennyien helyet foglaltak egy nagy tanácskozó asztalnál, amelyen ott volt Szeged térképe.

Georgievits vasuti hivatalnok, az ujszegedi Nemzeti Tanács elnöke, magyar beszédben üdvözölte a szerb parancsnokot és tisztjeit. (Meg kell jegyezni, hogy ezek a tiszték mind elegáns, előzékeny, képzett emberek.) Georgievits az üdvözölő beszédet szerbül is megismételte.

Risztics ezredes megköszönte az üdvözölést, amit — egymond — őszintán viszonz.

Ezután Georgievits elnök fölkérésére dr. *Somogyi Szilveszter* elsorolta azokat az okokat, amelyek világossá teszik, hogy milyen kevéssé volna emberséges, ha egy nagy várost, amilyen Szeged, teljesen elvágnának a közlekedésnek olyan fontos tényezőjétől, mint Ujszeged.

Elmondta, hogy szegedieknek a Tisza túlsó partján bértelek vannak, virágzó kertgazdaságok, amelyek megműveletlenül maradnának, hogy a város bértelei, kisgyermekei, aggastyánai már most is alig juthatnak tejhez, amióta a közeli falvak, mint Szóreg, Deszk, Gyál, Keresztúr, elvannak vágva

tól. Szól azután arról, hogy több száz ujszegedi gyermeknek a városba kell beférnie az iskolába, hogy ott olyan intézmények vannak, amelyeknek tisztviselői a városban laknak, amelynek a gyermekmenhely és az Árpád-órthon, továbbá, hogy az ujszegedi gyárak munkásai is nagyobbrészt Szegedről járnak át dolgozni. A 130.000 lakosú városi ezer szükséglet szálati fizik Ujszegedhez. A polgármester végül azt kérte, hogy a Kamara-től tészen inneni terület forgalmát tegyék teljesen szabaddá.

Risztics ezredes, kijelentette, hogy a kérdésben csupán fölöttes hatósága jogosult a döntésre, de megígérte, hogy a Kamara-től tészen inneni rész forgalmát a végleges határozatig a maga hatáskörében szabaddá teszi. Fölkérte a polgármestert, hogy az előadott okokat és sérelmeket írásban is terjessze be hozzá. Ő a kérelmet jóakár támogatással fogja az illetékes helyre juttatni. Meggyőződése az, — mondotta végül, — hogy a béke megkötése után a magyaroknak és a szerbeknek jóbarátságban kell majd élnök.

Egy kérdésre kijelentette még az ezredes, hogy intézkedett már az ujszegedi ármentesítő védőgátaknak katonákkal való őrzete iránt.

Dr. *Eisner* Manó, a szegedi Nemzeti Tanács küldöttségének szóoka beszélt ezután. Néhány szerb bevezető mondat után kérte az ezredest, hogy akár saját hatáskörében, akár pártoló előterjesztés útján az illetékes hatóságoknál eszközöljön ki a városnak élelemellátási segítséget. Előadta, hogy Szeged lakossága az adagok legnagyobb redukciója mellett is csak március végéig van ellátva élelemmel s hogy a várost anarkia fenyegeti, ha továbbra is ellátatlan marad. Rámutatott a tüzelő- és világítási anyagokban való éhségre és megkötötte, hogy Szeged magyar lakosságára nem azért fordul kérelemmel a szerb kényi csapatokhoz, hogy élete elviselhetőbb legyen, hanem azért, hogy a teljes zavar elkerültesék. Hiszi — ugymond: — hogy az a hadsereg, amely a népek szövetségéért és békéért küzdött, egyetemes emberi célok szolgálatában nem tagadja meg a kérelmet teljesítését.

Risztics ezredes erre azt válaszolta, hogy Szerbiában is fenyegető az éhség s az ország talán még márciusig sincs ellátva: belátja azonban, hogy a Bánától való teljes elzárás Szegedet is nehéz próbának teszi ki. A közlekedés teljes szabaddá tétele e' nehézségeket gördít a valutakerés, de árukompensációs alapon talán meg lehetne oldani a problémát. Mindenesetre újból megígéri, hogy a város memorandumát jókáraftal terjeszti felsőbb hatósága elé.

A tanácskozás ezzel véget ért. Déli 1 órakor *Risztics* ezredes és kíséretének tisztelekére *Szász Ernő*, az ujszegedi kendergyár vezérigazgatója, ebédet adott, amelyen az értekezlet résztvevői közül *Szévity* szegedi szerb lelkész és *Parkovics Rez-ó* hítközöségi elnök is megjelentek. *Risztics* ezredes meleghangu, szép pohárköszöntőben mondott köszönetet a szíves fogadtatásért, dr. *Somogyi Szilveszter* polgármester, *Szász Ernő*, *Georgievits* mondottak még köszöntöket. Az ebéd után 5 órakor ért véget, *Risztics* ezredes a pénteki napot is Szegeden fogja tölteni.

A közvilágítás veszedelme.

— Pongrácz gázgyári igazgató tanácskozása Boblet ezredessel. — Kérelem a román Nemzeti Tanácshoz szénért. — Tizenhét napig elég csak a villany-szén. —

(Saját tudósítónktól.) A villanyvilágítás és gázzal való világítást Szegeden is korlátozni kellett, épp úgy, mint az országnak a csehek-től, románoktól és szerbektől meg nem szállott minden városában. A tíz vármegyének, amelyek a demarkációs-vonalon belül esnek, mindössze a tatali és a Budapesti—Esztergom környékén lévő szénbányák termelése áll rendelkezésére. Ez pedig ijészítően kevés. Szegeden a villanyvilágítást d. e. 11 órától d. n. 4-ig nem lehet igénybe venni s ez még istenes állapot. A gáziogyszűst már régebben korlátozták. De a közönség körében még mindig visszafordulást követnek el a korlátozás kijűtszására, aminek pedig igen veszedelmes következtései lehetnek.

A gáz-villanytelepnek nagyon kevés a szene. A végső éhség elkerülésére *Pongrácz* Albert, a gázgyár igazgatója tárgyalásokat folytatott *Boblet* francia ezredessel, akivel esütőrtökön a következő megállapodásra jutott:

A szegedi gázgyár a Nagyszébenben székelő román Nemzeti Tanácshoz fordul s tőle újból és nyomatékosan kér szénét, a kérelemhez csatolja *Boblet* ezredes kísérőlevelét, melyben a szegedi francia csapatok parancsnoka igazolja, hogy a szén-közérdekből csakugyan szükséges, mert a közvilágítás a rendfönntartás érdekében mellőzhetetlen. Ezzel párhuzamosan *Boblet* ezredes telefonon értekezésbe lépett a gázgyári részvénytársaság budapesti központjával, amely ugyancsak a román Nemzeti Tanácshoz fordul. A románok megszálta lapényi, petrosényi, farkasvölgyi bányákból tárolási célokra is kérnek szénét. Ezenkívül még külön a fegyverszüneti bizottságnál is tesznek lépéseket.

A gázgyári villanytelep összes szénkészlete most 26 vagon. A villanyvilágításra silányabb minőségű szén is használható, amit különleges eljárással, kátránnyal keverve tesznek az áramfejlesztéshez alkalmasabbá. Eddig naponként 180—190 métermázsza szénét használtak az áramfejlesztésre, a korlátozás óta 30—40 métermázszával kevesebb fogy. Napi 150 métermázsát véve a fogyasztás alapjánul, a mostani készlet csak 17 napra elég.

A gáz előállítására szolgáló jobbminőségű szénből 60 vagonra való készlete van ez időszerint a gyárnak. Ez napi 180—190 métermázsza fogyasztás mellett 32 napra volna csak elegendő. A közönség körében sokan, a folytonos ügyelmeztetések és a gázörök elzárása ellenére is, gondtalanul és bünyösen pazarolják a gázt. Így például, amint keddről szerdára hidegebbre változott az idő, kedd reggeli 6 órától szerda reggel 6 óráig 140 köbméterrel emelkedett a fogyasztás. Ha ez a pazarlás tovább is így folytatódik, a gázgyár igazgatósága kénytelen lesz arra kérni a rendőrfőkapitányt, hogy az összes lözö-gázberendezéseket lezárathassa és a ézt csakis világlásra lehessen felhasználni. A gázgyár egyébként kész arra, hogy a gáz-szerző részben a kisebb vállalkozóerejű fűgáz-